

dringsforslaget lød saaledes: „Af de i foranstaaende §§ 11 og 12 beregnede faste Penge-lønninger for Lærere (Lærere og Forskolelærere) i Købstæderne og paa Landet afkortes i Skoleplanen 6 Kr. for hvert undervisningspligtigt Barn i Distriktet indtil 300 Kr.“ — mere er det ikke blevet der — „men til Gengæld udbetales dem af Kommunen 6 Kr. aarlig i Skolepenge for hvert undervisningspligtigt Barn, som er optaget i Skolen, dog at Begyndelseslønnen ikke derved bringes op over det for Embedet fastsatte Beløb.“ Det er det samme — endda lidt indskrænket —, som jeg havde nævnt i min Tale. Det er en skillemøntsagtig Maade at behandle Venstres Kongstanke paa. Jeg tror, at jeg har slaaet fast, at Indsenderen ikke har Ret til at kalde de flydende Skolepenge Venstres Kongstanke (*Klaus Bernsten*: Det var det, Socialdemokraterne stemte imod i 1896). Det er i og for sig ligegyldigt, der staar, at der stemte 35 imod, det var Højre og Socialdemokraterne og andre, men man kan godt være imod denne lille Skillemønts-Ændring, selv om man maaske er den stærkeste ideelle Tilhænger af de flydende Skolepenge, hvis de blev fuldt gennemført, saaledes som Ideens Ophavsmænd oprindeligt havde tænkt sig.

I en Betænkning, afgiven af et Udvalg, for hvilket det ærede Medlem fra Ringkøbing var Formand og Ordfører, hedder det meget godt og rigtigt: „Det vil neppe fra nogen Side blive benægtet, at Folkeskolen gør Gavn i samme Omfang, som det maatte lykkes den at vinde Befolkningens Interesse og Kærlighed. Har Befolkningen Interesse for Skolen, da ville Børnene strømme til den med Hjemmets Tillid i Følge, og dens Frugter ville i stigende Maal føres med tilbage til Hjemmet. En rig og heldig Vekselvirkning vil da komme frem mellem Skolen og Hjemmet, saa at de støtte hinanden og arbejde Haand i Haand, ja endog paa den bedste Maade drive hinanden fremad. Man har derfor ogsaa i Udvalget“ — det er enstemmigt — „været paa det rene med, at Lovforslaget bør indeholde saadanne Fremskridt fra det bestaaende, at Befolkningens Interesse for Skolen vækkes, og Muligheden for et saadant godt Samarbejde derved kaldes til Live“. Det er netop vor Opfattelse af Forholdet mellem Folkeskolen og Befolkningen.

Med Hensyn til de flydende Skolepenge vil jeg endvidere sige, at 12 Aar efter, at det omtalte lille Ændringsforslag var fremsat, afgav Venstre en Betænkning af 13. Marts 1908, som baade det ærede Medlem fra Ringkøbing — nej ikke det ærede Medlem fra Ringkøbing, han var den Gang optaget andetsteds —, men det ærede Medlem fra Assens var Medunderskriver af. Det er det eneste Sted, jeg har kunnet finde i alle disse mange Aar siden 1873, hvor man virkelig har givet Tanken om flydende Skolepenge en nogenlunde Udvikling. Det er 1½ Spalte, og med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse det; saa har jeg ikke mere at sige, saa jeg kan maaske faa Tilladelsen. Der staar: „Udvalget har modtaget adskillige Henvendelser fra Beboere fra flere Egne om øget offentlig Støtte for den private Børneskole, og nogle af disse anbefale den Ordning, man med et bekendt Udtryk betegner ved Ordene „flydende Skolepenge“. Meningen med denne Form for Støtte er kort forklaret denne, at en Del af Lærerlønnen omsættes til Skolepenge pr. Barn, f. Eks. 10 Kr., og at dette Beløb da følger med Barnet, hvis det udtages af den ene og indmeldes i den anden Skole, private eller offentlige, eller undervises forsvarligt hjemme. Tanken var tidligere stærkt fremme i den offentlige Forhandling, ogsaa i Rigsdagen, saa tidligt som i 70-erne, og Fler-tallet indrømmer, at den lige straks har noget tiltalende ved sig. Men den er neppe realiserbar“ (*Klaus Bernsten*: Pas nu paa det!). Det er det ærede Medlem fra Assens' (*Klaus Bernsten*) egne Ord. „Dens Anvendelse vil virke som en Straf for den Lærer, der mister Barnet. Dersom han har forjent det, lader det sig høre, det gik maaske an ved Skoler med kun een Lærer, men ved Købstadskoler og ved Landsbyskoler med 2—3 Lærere vilde en enkelt Lærers Misgreb og Fejl eller hans Maade og Metode, som bevirkede Børns Udmelding, jo ramme ogsaa de andre Lærere. Disse Vanskeligheder ere saa store, at selv om man ser bort fra, at som Mennesker nu en Gang ere, vilde Chikanerier og Drillerier under Systemet „flydende Skolepenge“ faa rigelig Anledning til at tære paa Forholdet mellem Skole og Hjem og navnlig virke ødelæggende paa Forholdet mellem de to Arter af Skoler, offentlige og private, saa maatte man dog være meget betænkelig